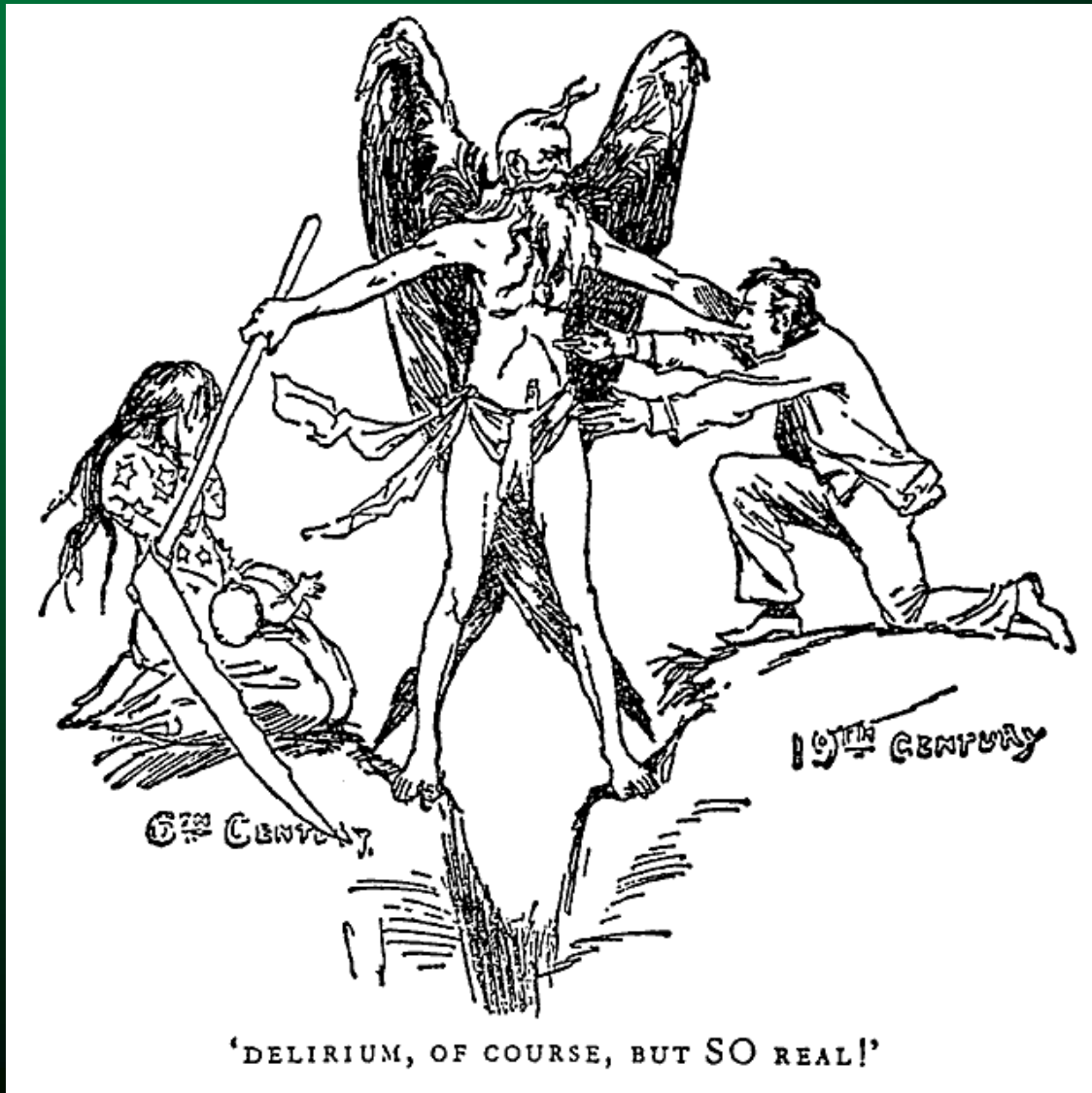
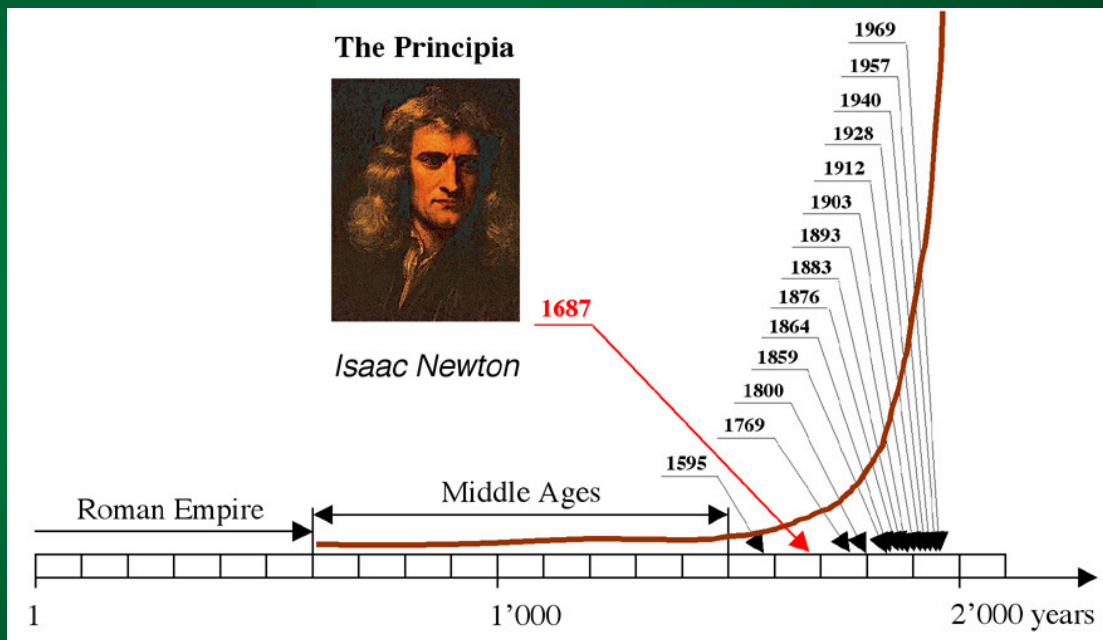

Модерністський водорозділ

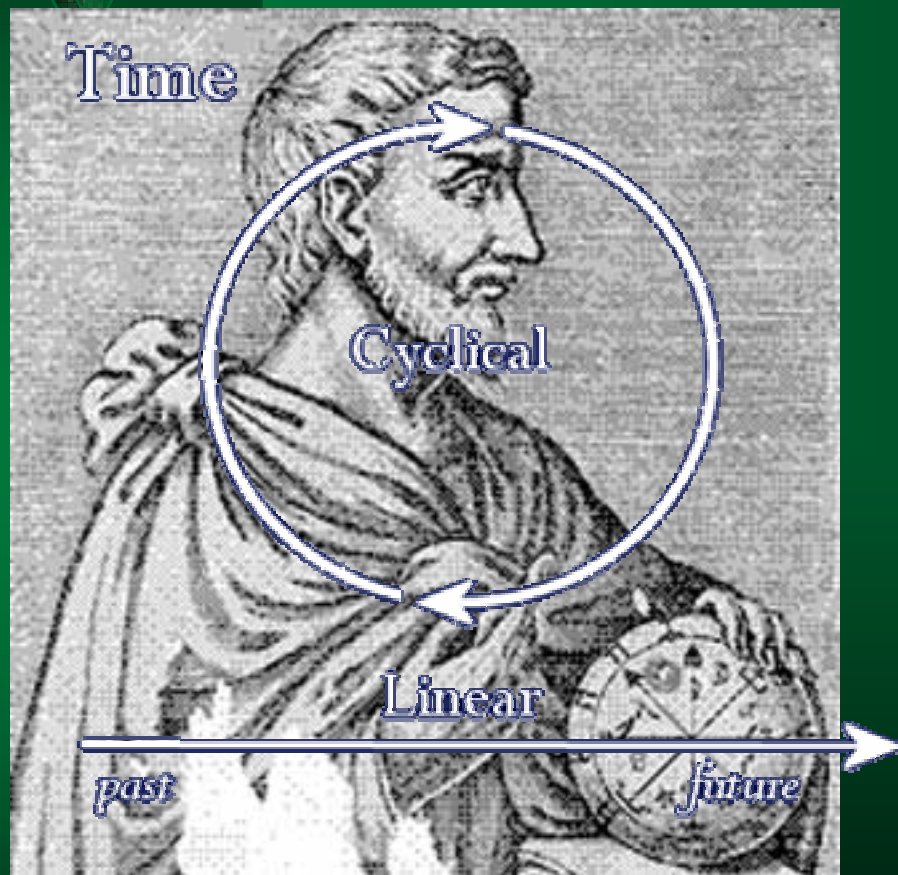

Безперерний ріст як головний символ модерності

Все більше, і більше,
і більше – і все
швидше, і швидше, і
швидше

Два часи: лінійний і циклічний

- Гесіод, 8 ст. до н.е.: п'ять віків людства – від золотого до залізного
- Піфагор, 6 ст. до н.е.: історія як один рік – як тільки він скінчиться, сонце, місяць і планети повернуться на початкові місця; ті ж самі люди повернуться на землю, і те, що вже сталося, буде ставатися знову

The MYTH of the ETERNAL RETURN

Mircea Eliade

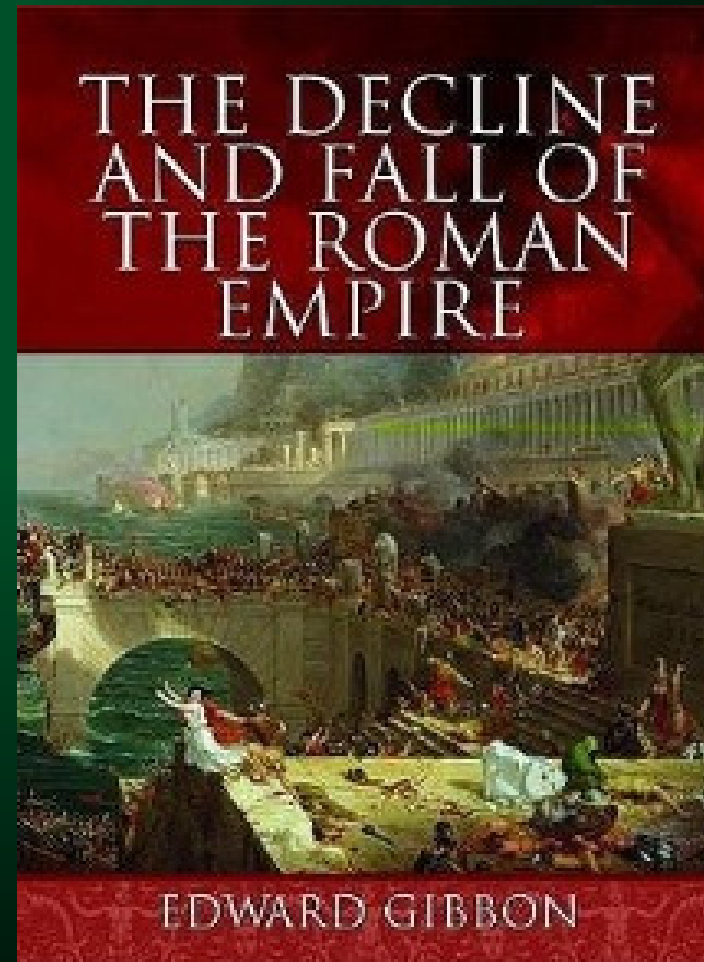
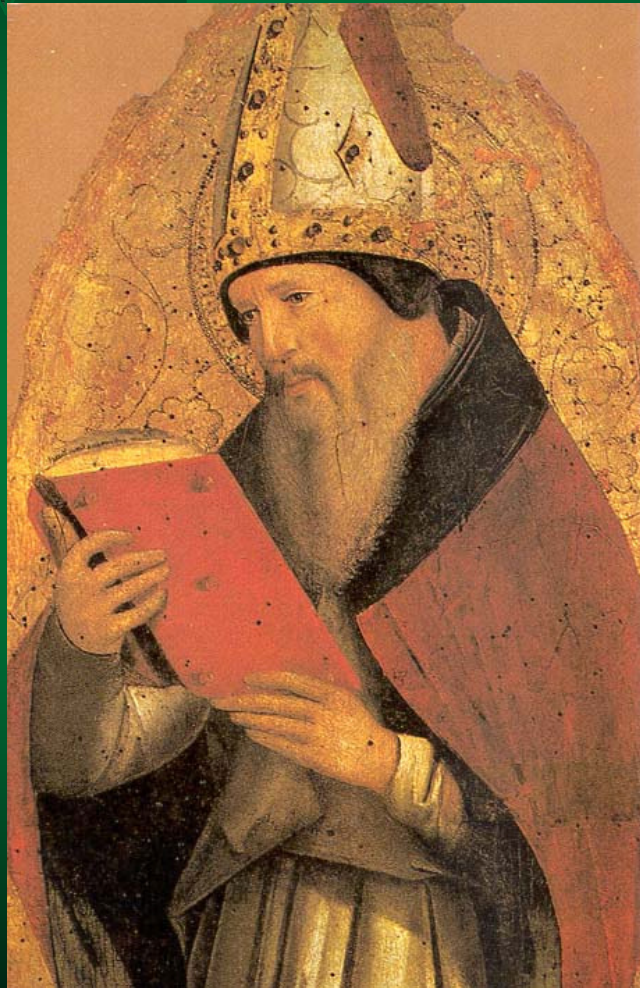
With a new introduction by JONATHAN Z. SMITH

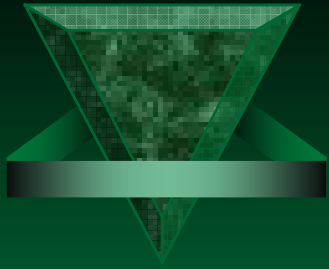

Домінування циклічного часу

- ✓ Подібна концепція серед до-колумбійських народів Америки, ацтеків і майя, аборигенів Австралії (одне слово на позначення одного року і світу)
- ✓ «Міт вічного повернення»: все, що є нове, має рівно стільки значення, наскільки воно повторює те, що вже сталося

Св. АВГУСТИН

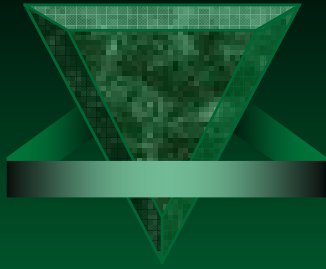

Парадокс часу за св. АВГУСТИНОМ

«What then is time? If no one asks of me, I know; if I wish to explain to him who asks, I know not».

«It is inaccurate to say, "there are three tenses or time: past, present and future," though it might properly be said, "there are three tenses or times: the present of past things, the present of present things, the present of future things».

- ✓ The answer to which St Augustine was trying to find; -
Perhaps time was only an extension of the human mind!
RAJ NANDY

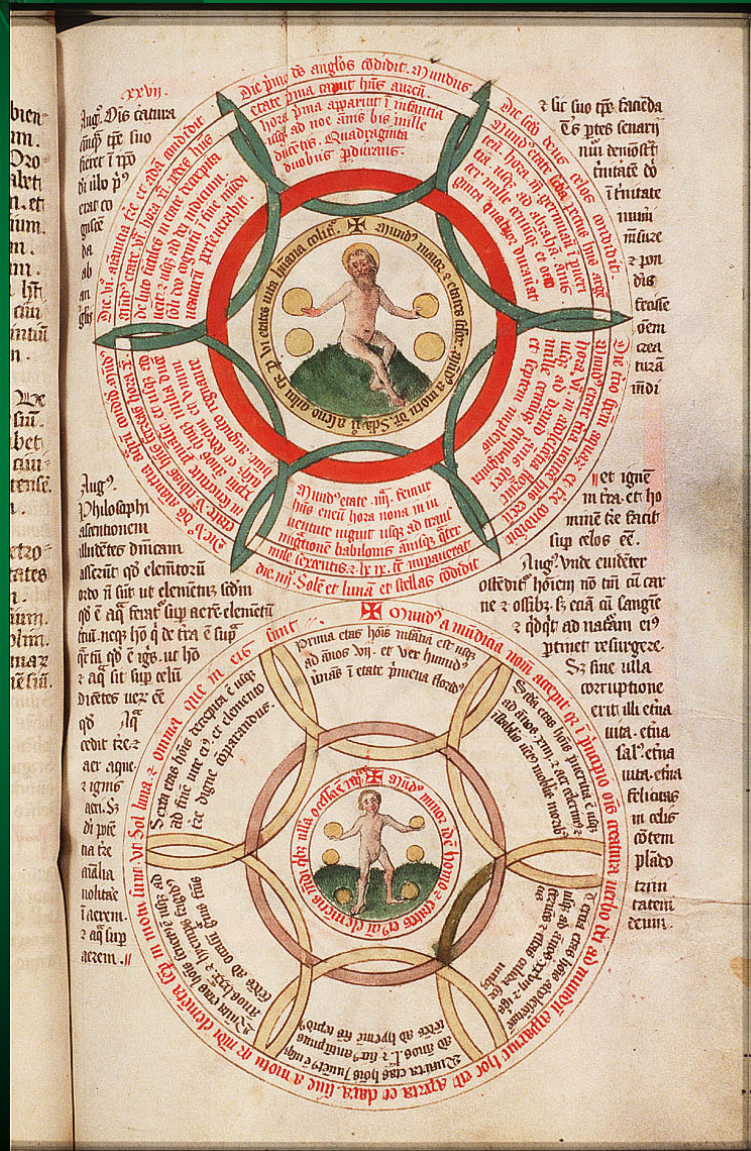

Два гради

- ✓ Два града - Божий і Земний – не існують окремо один від одного: вони є радше два способами існування часу:
- ✓ - град Божий *існує у вічному теперішньому*, а град Земний *існує тільки у часі*, але не у вічності.
- ✓ - різниця між ними у двох вида буття: тваринним буттям і буттям у Слові
- ✓ - буття у часі є ознакою нашою тваринного буття, тоді як вище буття є буттям у вічності
- ✓ - час існує лише у душі людини і то з причини її тваринної природи: якби Адам і Єва не згрішили, ми були би вічними
- ✓ - град Земний не буде вічним, бо засуджений на покарання

Св. Августин «розпрямив» історію:

«Історія не знає круговороту, бо Христос вмер лише один раз наші гріхи»

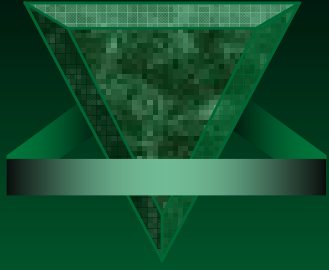
- The Ages reflect the seven days of creation, of which the last day is the rest of Sabbath, illustrating the human journey to find eternal rest with God, a common Christian narrative:
- The First Age: "The first is from the beginning of the human race, that is, from Adam, who was the first man that was made, down to Noah, who constructed the ark at the time of the flood," i.e. the Antediluvian period.
- The Second Age: "...extends from that period on to Abraham, who was called the father indeed of all nations.."
- The Third Age: "For the third age extends from Abraham on to David the king."
- The Fourth Age: "The fourth from David on to that captivity whereby the people of God passed over into Babylonia."
- The Fifth Age: "The fifth from that transmigration down to the advent of our Lord Jesus Christ."
- The Sixth Age: "With His [Jesus Christ's] coming the sixth age has entered on its process."
- *The Six Ages are best described in the words of Saint Augustine, found in De catechizandis rudibus (On the catechizing of the uninstructed), Chapter 22:*

"Уся західна філософія може розглядатися лише як
серія підрядкових приміток до "Граду Божого"

*(Роберт Нізбет, "Історія ідеї прогресу, Нью-Йорк,
1980)*

«Провидіння не чуже й античній філософії, але тепер
(=у св. Августина) відтаяло, звільнилося від холодного
абстрактного інтелектуалізму, віджило і стало
родючим... (=У св. Августина) *вперше виникає*
розуміння історії як поступу; для античних істориків він
(=поступ) обмежувався короткими і рідкісними
спалахами – їх песимізм безпросвітній; натомість
песимізм християнський осяяний надією» (Бенедитто
Кроче)

Есхатологія лінійної історії (за Бертраном Расселом)

✔ Старий Завіт

Марксизм

✔ Ягве

Діалектичний
марксизм

✔ Месія

Вождь

✔ Обраний народ

-

Пролетаріат

✔ Церква

-

Комуністична партія

✔ Друге пришестя

-

Революція

✔ Пекло
експлуататорів

-

Знищення

✔ Царство Боже

-

Комунізм

Разом з ідеєю лінійного поступу людство дістало нації

✓ Едмунд Берк: Історія – це союз між померлими, живими і ненародженими

✓ Тарас Шевченко: І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм, в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє

Час і нація

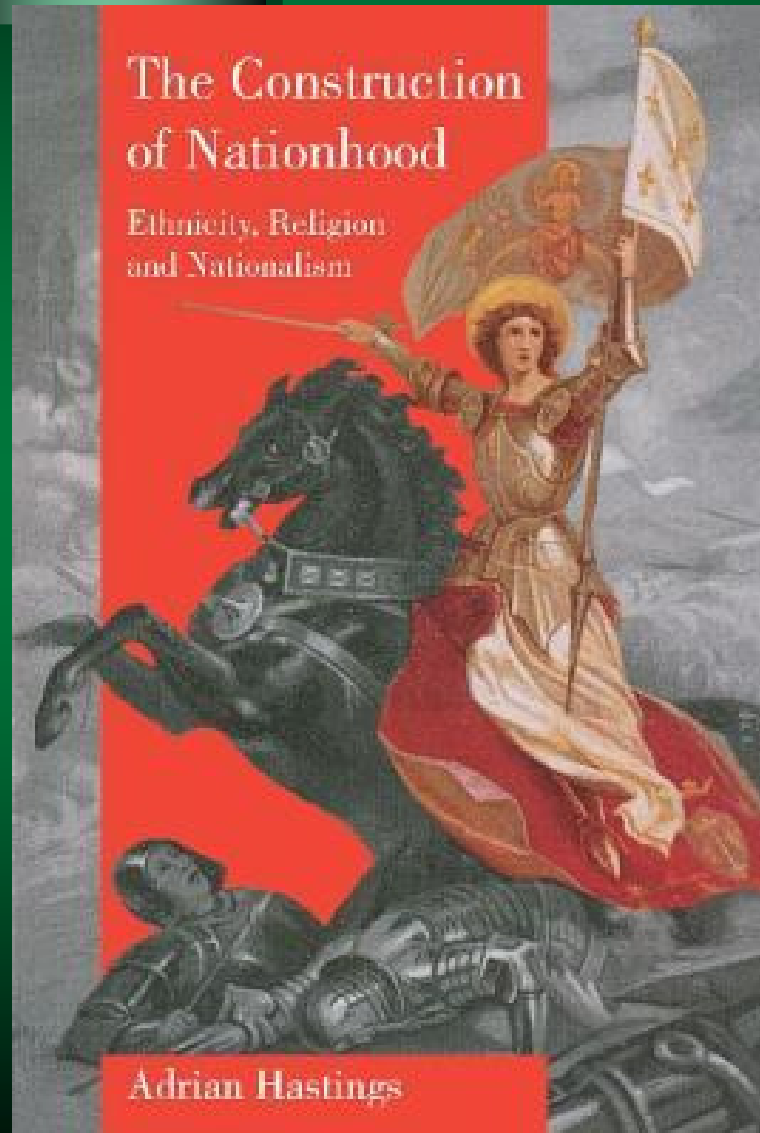

Занепад сакральних спільнот відбувався на тлі фундаментальної зміни в способах усвідомлення світу, яка, перш за все, й зробила можливим "вигадування" нації.

Приклади: візуальні образи сакральних спільнот, що були головним способом передачі змісту християнства неписьменним масам - ці образи показують сучасність Євангелія

Блок: коли середньовічні люди "віддавалися релігійним роздумам, менш за все їм уявлялася перспектива неозорого майбутнього для молодії й енергійної людської раси" .

Концепція нації могла виникнути лише у християнському доволі культури

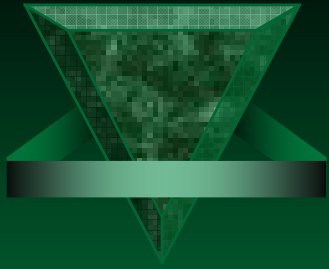
- Давала готову модель (царство ізраїльське й ідея лінеарної історії)
- Що бракувало: «розпрямити» останній, шостий вік (за св. Августином), між першим і другим пришествям Христа

«Розпрямлення шостого віку» –з "одночасного часу« хронік до релігійних картин до"однорідного, порожнього часу» газет і романів

Час	I	II	III
Події	А сперечається з Б В і Г кохаються	А дзвонить В Б робить покупки Г грає в більярд	Г напивається в барі А обідає вдома разом із Б В сниться страшний сон

Візьмімо, для унаочнення, уривок простенького сюжету для роману, в якому певний чоловік (А) має жінку (Б) і коханку (В), в якій теж є коханець (Г).

Зауважмо, що впродовж усіх цих сцен А і Г не зустрічаються між собою, вони, фактично, можуть і не здогадатися про існування один одного, якщо В була досить обережною .

Що ж тоді пов'язує А з Г?

- ✓ Дві додаткові концепти:
- ✓ -по-перше, вони є часткою "суспільств": реальність їх існування яких є настільки сталою й тривкою, що можна зобразити, як їхні представники (А і Г) розминаються на вулиці, так і не познайомившись, і все ж таки пов'язані .
- ✓ - по-друге, сам *спосіб реальності*: А і Г є часткою свідомості всевідаючих читачів. Тільки вони, наче Бог, можуть *одночасно* слідкувати за тим, як А дзвонить по телефону В, Б ходить по крамницях, а Г грає в більярд. Те, що *всі ці сцени розігруються в один і той самий час, зафіксований годинником та календарем*, але акторами, які здебільшого нічого не знають одне про одного, підкреслює новизну цього уявного світу, створеного авторськими чарами в свідомості читачів

"All the News That's Fit to Print"

The New York Times

Late Edition
New York Today sunny, a few after-noon clouds. High 77. Tonight, slightly more humid. Low 62. Tomorrow, sun then clouds. High 81. Yesterday, high 81, low 61. Weather map, Page C19.

VOL. CL... No. 51,874

Copyright © 2001 The New York Times

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 12, 2001

It is printed for the general New York metropolitan area.

75 CENTS

U.S. ATTACKED

HIJACKED JETS DESTROY TWIN TOWERS AND HIT PENTAGON IN DAY OF TERROR

A CREEPING HORROR

Buildings Burn and Fall as Onlookers Search for Elusive Safety

By N. R. KLEINFIELD

It kept getting worse. The horror arrived in episodic hours of chilling disbelief, signified first by trembling floors, then rumples, cracked windows. There was the actual unfathomable realization of a gaping, flaming hole in first one of the tall towers, and then the same thing all over again in its way. There was the merciless sight of bodies helplessly tumbling out, some of them in flames.

Finally, the mighty towers themselves were reduced to nothing. Dense plumes of smoke raced through the downtown avenues, coursing between the buildings, shaped like tornadoes on their sides. Every sound was cause for alarm. A plane appeared overhead. Was another one coming? No, it was a fighter jet. But was it friend or enemy? People scrambled for their lives, but they didn't know where to go. Should they go north, south, east, west? Stay outside, go indoors? People had been death cars and each other. Some contemplated jumping into the river.

For those trying to flee the very epicenter of the collapsing World Trade Center towers, the moon heard thought of all finally dawned on them: no one was safe. For several panic-stricken hours yesterday morning, people in Lower Manhattan witnessed the inexplicable, the incomprehensible, the unthinkable. "I don't know what the game of hell look like, but it's got to be like this," said John Maloney, a security director for an Internet firm in the trade center. "I'm a combat veteran, Vietnam, and I never saw anything like this."

The first warnings were small ones. Blocks away, Jim Farmer, a film composer, was having breakfast at a small restaurant on West Broadway. He heard the sound of a jet. An odd sound — too loud, it seemed, to be

Continued on Page A7

A Somber Bush Says Terrorism Cannot Prevail

By ELIZABETH HULLER with DAVID E. SANGER

WASHINGTON, Sept. 11 — President Bush vowed tonight to continue his fight against those responsible for today's attacks on New York and Washington, declaring that he would "make no distinction between the terrorists who committed these acts and those who harbor them."

"These acts of mass murder were intended to frighten our nation into chaos and retreat, but they have failed," the president said in his first speech to the nation from the Oval Office. "Our country is strong. Terrorist acts can shake the foundation of our biggest buildings, but they cannot touch the foundation of America."

His speech came after a day of trauma that seems destined to define his presidency. Seeking to do once again the nation and declare his determination to exact retribution, he told a country numbed by repeated scenes of carnage that "these acts shattered steel, but they cannot dent the steel of American resolve."

Mr. Bush spoke only hours after returning from a zigzag course across the country, as his Secret Service and military security teams moved him from Florida, where he woke up this morning expecting press for his education bill, to command posts in Louisiana and Nebraska before it was determined the attacks had probably ended and he could safely return to the capital.

It was a sign of the catastrophe.

Continued on Page A4

AMERICAN TARGETS A ball of fire exploded outward after the second of two jetliners slammed into the World Trade Center; less than two hours later, both of the 110-story towers were gone. Hijackers crashed a third airliner into the Pentagon, setting off a huge explosion and fire.

President Vows to Exact Punishment for 'Evil'

By SERGE SCHMEMMANN

Hijackers rammed jetliners into each of New York's World Trade Center towers yesterday, toppling both in a hellish storm of ash, glass, smoke and leaping victims, while a third jetliner crashed into the Pentagon in Virginia. There was no official count, but President Bush said thousands had perished, and in the immediate aftermath the calamity was already being ranked the worst and most audacious terror attack in American history.

The attacks seemed carefully coordinated. The hijacked planes were all en route to California, and therefore gorged with fuel, and their departures were spaced within an hour and 40 minutes. The first, American Airlines Flight 11, a Boeing 767 out of Boston for Los Angeles, crashed into the north tower at 8:48 a.m. Eighteen minutes later, United Airlines Flight 175, also headed from Boston to Los Angeles, plowed into the south tower.

Then an American Airlines Boeing 757, Flight 77, left Washington's Dulles International Airport bound for Los Angeles, but instead hit the western part of the Pentagon, the military headquarters where 24,000 people work, at 9:40 a.m. Finally, United Airlines Flight 93, a Boeing 737 flying from Newark to San Francisco, crashed near Pittsburgh, raising the possibility that its hijackers had failed in whatever their mission was.

There were indications that the hijackers on at least two of the planes were armed with knives. Attorney General John Ashcroft said reporters in the evening that the suspects on Flight 11 were armed that way. And Barbara Olson, a television commentator who was traveling on American Flight 77, managed to reach her husband, Solicitor General Theodore Olson, by cell phone and to tell him that the hijackers were armed with knives and a box cutter.

In all, 266 people perished in the four planes and several scores more were known dead elsewhere. Nineteen firefighters, police officers and other rescue workers who responded to the initial disaster in Lower Manhattan were killed or injured when the buildings collapsed. Hundreds were treated for cuts, broken bones, burns and smoke inhalation.

But the real carnage was concealed for now by the twisted, smoking, ash-choked carcasses of the twin towers, in which thousands of people used to work on a weekday. The collapse of the towers caused another World Trade Center building to fall 7 hours later, and several

Continued on Page A4

Awaiting the Aftershocks

Washington and Nation Plunge Into Fight With Enemy Hard to Identify and Punish

By R. W. APPLE JR.

WASHINGTON, Sept. 11 — Today's devastating and astonishingly well-coordinated attacks on the World Trade Center towers in New York and on the Pentagon outside the nation plunged the nation into a war of struggle against an enemy that will be hard to identify with certainty and hard to punish with precision.

The whole nation — in a degree the whole world — shook as hijacked airliners plunged into buildings that symbolize the financial and military might of the United States. The sense of security and self-confidence that Americans take in their birthright suffered a grievous blow, from which recovery will be slow. The aftershocks will be nearly as bad, as hundreds and possibly thousands of people discover that freedom is a relative and awful, fiery death.

Senses of chaos and destruction evocative of the nightmare world of Hermetic Bush, with smoke and debris blotting out the sun, were carried by television into homes and workplaces across the nation. Echoes of Franklin D. Roosevelt's description of the attack on Pearl Harbor as an event "which will live in infamy." Gov. George E. Pataki of New York, a Republican, spoke of "an incredible act of terrorism."

But more words were inadequate vessels to contain the horror that people felt. As Washington struggled to regain

Continued on Page A2

MORE ON THE ATTACKS

RESCUERS BECOME VICTIMS Firefighters who rushed to the trade center were killed. PAGE A2

SEARCH FOR SURVIVORS Some people trapped in the rubble for hours were rescued. PAGE A2

HERMETIC BUSH, with smoke and debris blotting out the sun, were carried by television into homes and workplaces across the nation. Echoes of Franklin D. Roosevelt's description of the attack on Pearl Harbor as an event "which will live in infamy." Gov. George E. Pataki of New York, a Republican, spoke of "an incredible act of terrorism."

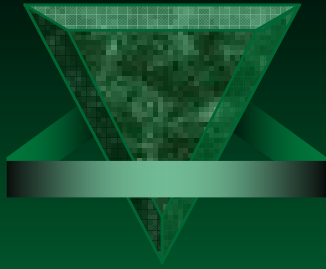
But more words were inadequate vessels to contain the horror that people felt. As Washington struggled to regain

Continued on Page A2

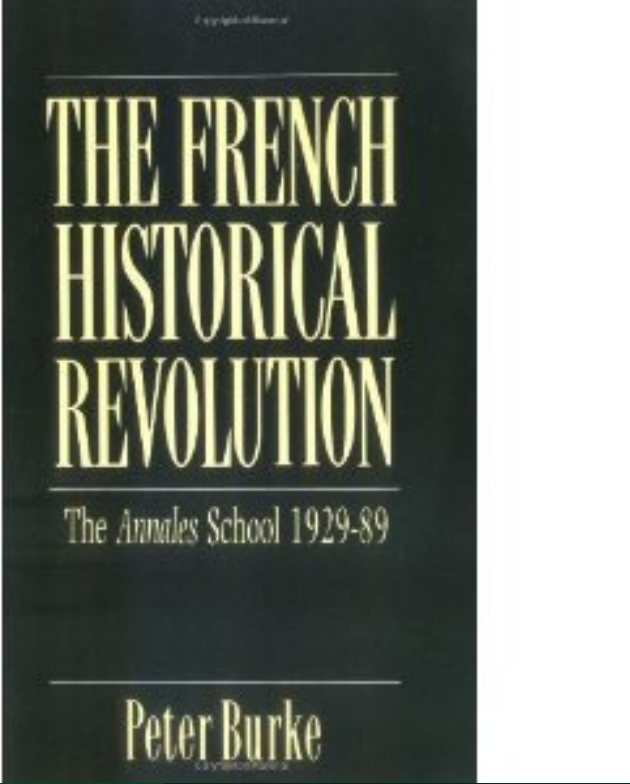
Continued on Page A2

Continued on Page A2

Ідея соціологічного організму, який переміщається згідно з календарем у однорідному, порожньому часі, є точним аналогом ідеї нації, яка розмірено просувається крізь історію... Пересічний американець ніколи не зустрине, та й навіть не знатиме імен нікого, крім малої дрібки з 240 з лишком мільйонів своїх співвітчизників. Але він абсолютно певний щодо їхньої постійної, анонімної, одночасної активності. Гегель: для сучасної людини газети відіграють роль замітника ранкових молитв

Школа Анналів

THE FRENCH HISTORICAL REVOLUTION

The Annales School 1929-89

Peter Burke

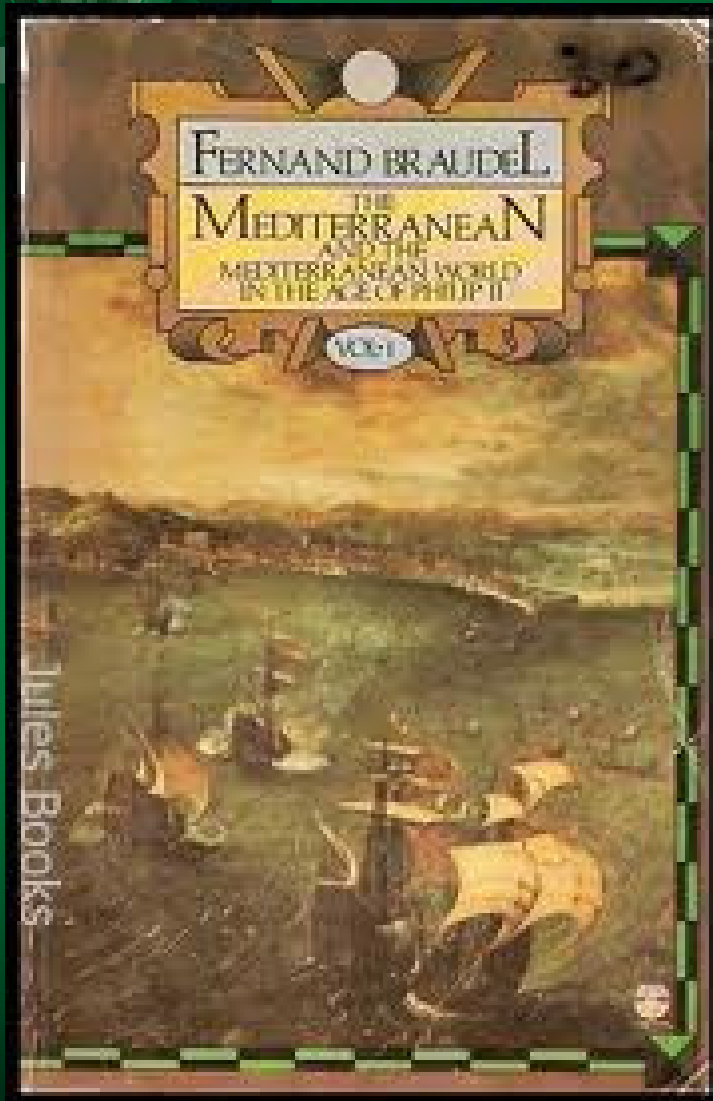
снували між різними дисциплінами,
історичну науку методів інших наук,
соціології, економіки, психології,

вчення історичної науки (т.зв. «школи
Анналів») були політична, дипломатична і
соціологічна. Вони вийшли від
всього до одиноких фактів (подієва історія),
пошуку зв'язків (чи історії «знизу»), та пошуків
зв'язків та ширших структур в історії.

Фернан Бродель і його концепція *longue durée*

Фернан Бродель, передмова до першого видання "Середземномор'я і середземноморського світу в епоху Філіппа II" (1949)

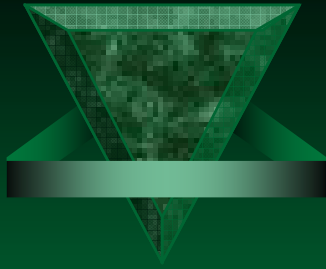

"Ця книга ділиться на три частини, кожна з яких є окремим есе, і які зрозумілі тільки в сукупності.

Перша книга висвітлює історію начебто *непорушну*, історію людини у стосунках із середовищем, яке її оточує; історію, яка повільно проходить, перетворюється, роблячи часто несподівані повороти у, без сумніву, повторюваних циклах...

Над нерухомою історією вирізняється історія, яка повільно рухається: це, так би мовити, історія *соціальна*, ... історія груп і угруповань. Яким чином саме ці глибинні хвилі разом збурюють все внутрішнє життя - ось що я запитував у другій частині моєї книги, вивчаючи послідовно економіку, державу, суспільство, цивілізацію...

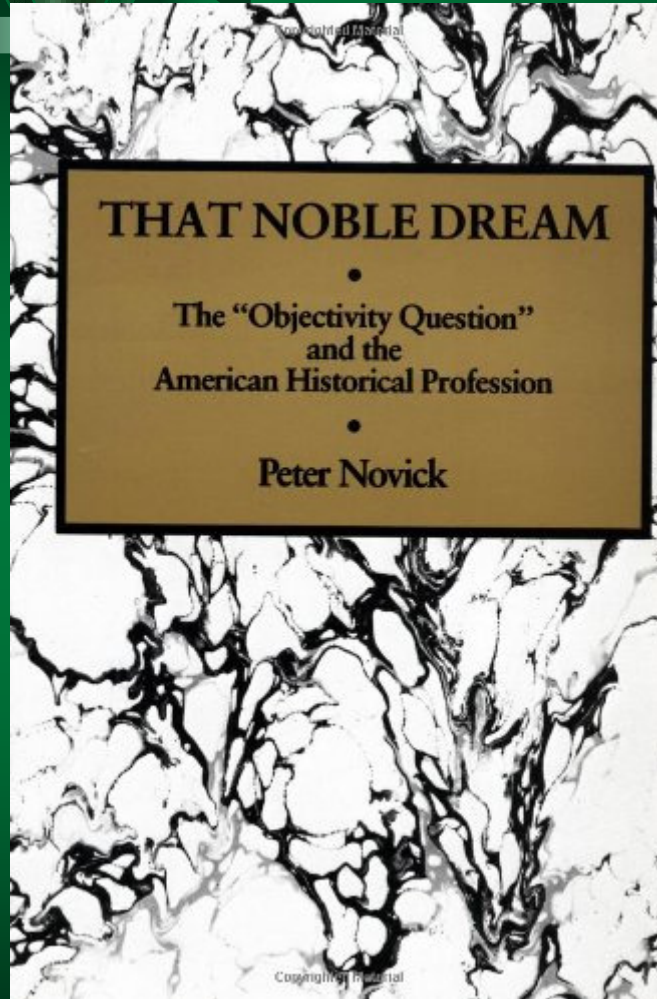
Врешті, третя частина, тобто частина історії, якщо хочете, історії у вимірі не людини, а індивідуума, "*пригодницької історії*". *Історія в коротких хвилюваннях, раптових, нервових*: хвилювання поверхні, і хвилі і риби піднімаються у своєму величезному русі. ...Вона найбільш захоплююча, найбагатша на людяність, і найнебезпечніша. Поставимось з недовірою до цієї історії, ще живої, тієї, яку сучасники відчули, описали, пережили з ритмом свого життя, таким коротким, як і наше...

Критика Броделя

- ✓ Бродель: «люди є в'язнями фізичного середовища і ментальних структур».
- ✓
- ✓ За це його часто критикували, за особливо за надмірне наголошування ролі географічного фактору. Один критик навіть написав що «Середземномор'я Броделя повністю вимикається з-під людського контролю» (J.H. Elliot in "New York Review of Books", May 3 1973: Braudel's Mediterranean is a world unresponsive to human control).
- ✓ У другому виданні своєї книжки, Бродель зм'якшив свою оцінку: «історія не твориться географічними рисами, а людьми, які контролюють і відкривають їх».

Смерть благородної мрії

✓ У 1972 р. Емануель Ле Руа Ладурі написав некролог розповідній (подієвій) історії: сучасна історіографія, з її нахилом до кількісних методів й структурного аналізу, прирекла на смерть розповідну історію про окремі події й окремі біографії

✓ 1979 р. він, однак, написав історію одною події: бунту 1580 р. під час карнавалу у французькому місті Роман (Romans)

✓ Поява мікроісторії як жанру: Наталі Зімон-Дейвіс і Карло Гінзбург

Past and Present has long been conscious of the need to initiate discussion of general points of historical inquiry, theory and method. We have now decided to try to publish at fairly regular intervals short pieces of such a nature, opening up new approaches and stimulating debate. We are pleased to publish the first of these, by Professor Lawrence Stone.

THE REVIVAL OF NARRATIVE: REFLECTIONS ON A NEW OLD HISTORY*

I

HISTORIANS HAVE ALWAYS TOLD STORIES. FROM THUCYDIDES AND Tacitus to Gibbon and Macaulay the composition of narrative in lively and elegant prose was always accounted their highest ambition. History was regarded as a branch of rhetoric. For the last fifty years, however, this story-telling function has fallen into ill repute among those who have regarded themselves as in the vanguard of the profession, the practitioners of the so-called "new history" of the post-Second-World-War era.¹ In France story-telling was dismissed as "l'histoire événementielle". Now, however, I detect evidence of an undercurrent which is sucking many prominent "new historians" back again into some form of narrative.

Before embarking upon an examination of the evidence for such a shift and upon some speculations about what may have caused it, a number of things had better be made clear. The first is what is meant here by "narrative".² Narrative is taken to mean the organization of material in a chronologically sequential order and the focusing of the content into a single coherent story, albeit with sub-plots. The two essential ways in which narrative history differs from structural history is that its arrangement is descriptive rather than analytical and that its central focus is on man not circumstances. It therefore

* I am much indebted to my wife and my colleagues, Professors Robert Darnton, Natalie Davis, Felix Gilbert, Charles Gillispie, Theodore Rabb, Carl Schorske and many others for valuable criticism of an early draft of this paper. Most of the suggestions I have accepted, but the blame for the final product rests on me alone.

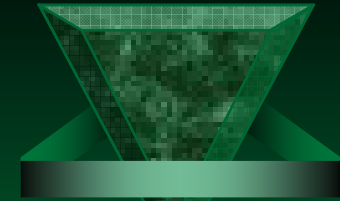
¹ These recent "new historians" should not be confused with the American "new historians" of an earlier generation, like Charles Beard and James Harvey Robinson.

² For the history of narrative, see L. Gossman, "Augustin Thierry and Liberal Historiography", *History and Theory*, Beiheft xv (1979); H. White, *Metahistory: The Historical Imagination in the Nineteenth Century* (Baltimore, 1973). I am indebted to Professor Randolph Starn for directing my attention to the latter.

1979 р. британський історик Лоренс Стоун зробив часто програмну заяву, що наукове пояснення минулого більш не є можливим, і що історіографія повертається до нарративу:

«Історія займається відображенням символічних систем і кодів, котрі є залом дзеркал, що не відображають нічого іншого, як одне одного, і які не кидають світло на «істину», якої не існує. З цієї точки зору, реальність є такою ж уявленою, як і сама уява».

Символ двох загнутих пальців на руках є водночас символом поразки істориків

Immanuel Wallerstein

[Home](#) [About](#) [Intellectual Biography](#) [Books](#) [Articles](#) [Conversations](#) [Audio/Video Library](#) [Contact](#)

IMMANUEL WALLERSTEIN - BOOKS - THE MODERN WORLD-SYSTEM IN THE LONGUE DURÉE

The Modern World-System in the Longue Durée (Fernand Braudel Center Series)

Paperback, 250 pages
Publisher: Paradigm Publishers (2009-04)
ISBN-10: 1594131037
ISBN-13: 9781594131039
Price: \$49.95

Search...

Books

- [The Modern World-System Volume 1](#)
October 1974 - 1984, 1984
- [European Universalism: The History of Power](#)
Thames Valley Univ. 2000
- [Africa, the Politics of Independence and Unity](#)
Thames Valley Univ. 2000
- [The Modern World System in the Longue Durée](#)
Paradigm Publishers 2009
- [Overcoming the Test: Cultures, Science, and...](#)

Follow
Twitter

THE
WEALTH
—‡— AND —‡—
POVERTY
OF
NATIONS

WHY SOME ARE SO RICH
AND SOME SO POOR

DAVID S. LANDES

"Powerful and lucid. . . There are few historians who would not be proud to be the author of this book."—Eric Hobsbawm, *Los Angeles Times*

NEW YORK TIMES BESTSELLER

CULTURE
MATTERS

HOW VALUES SHAPE HUMAN PROGRESS

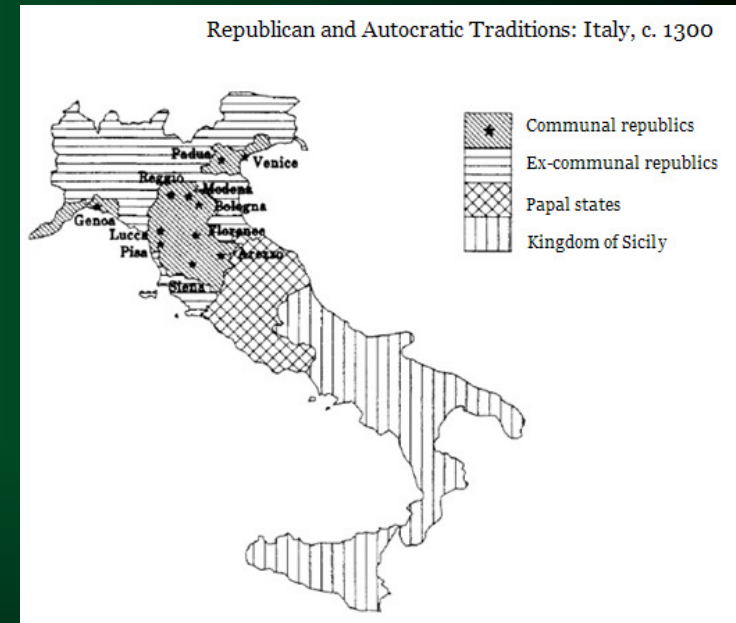
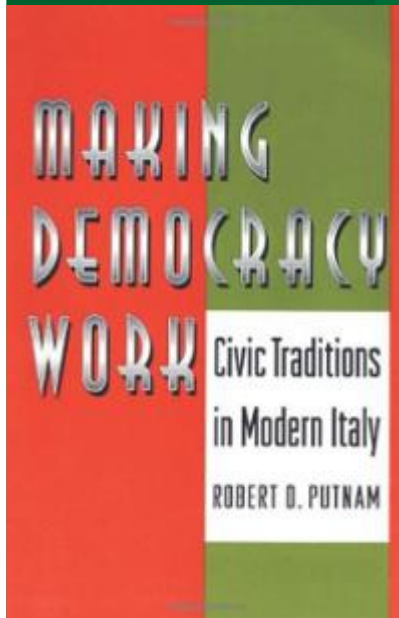
Edited by **LAWRENCE E. HARRISON**

Author of UNDERSTANDING CULTURE AS A FORCE OF CHANGE

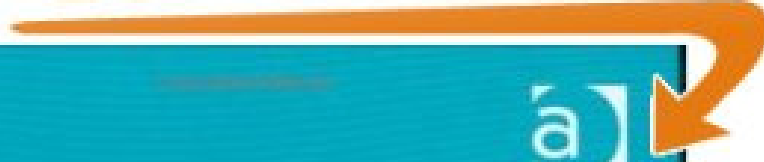
and **SAMUEL P. HUNTINGTON**

Author of the National Book Prize-winning THE CLASH OF CIVILIZATIONS AND THE REBIRTH OF GREAT POWERS

Putnam Making Democracy Work

LOOK INSIDE!

Social Capital and Democratisation

Roots of trust in
post-Communist Poland
and Ukraine

Martin Åberg and Mikael Sandberg

Putnam
Goes
East

Ігор Шевченко, Україна між Сходом і Заходом

Ігор Шевченко
Україна
між
Сходом і Заходом

- ✓ *«Недавні переміни у незалежній Україні... скеровують погляди і місцевих еліт, і зарубіжних українців на Захід і в майбутнє, що є доброю ознакою, однак при цьому виникає небезпека недобачити та розмити історичну перспективу. Візантійська спадщина як греко-православної, так і греко-католицької українських спільнот, разом з пізнішими довготривалими тенденціями (остання з них — культурний вплив Росії на значну частину українських земель), можуть, в нурті стрімких перемін, відступити на задній план, проте їхні наслідки не вивітряться за одну ніч. Хто це усвідомлює, той тим більше буде прагнути якомога швидше навести контакти з широким світом на належному інтелектуальному рівні»*

Persistent Ukrainian regionalism

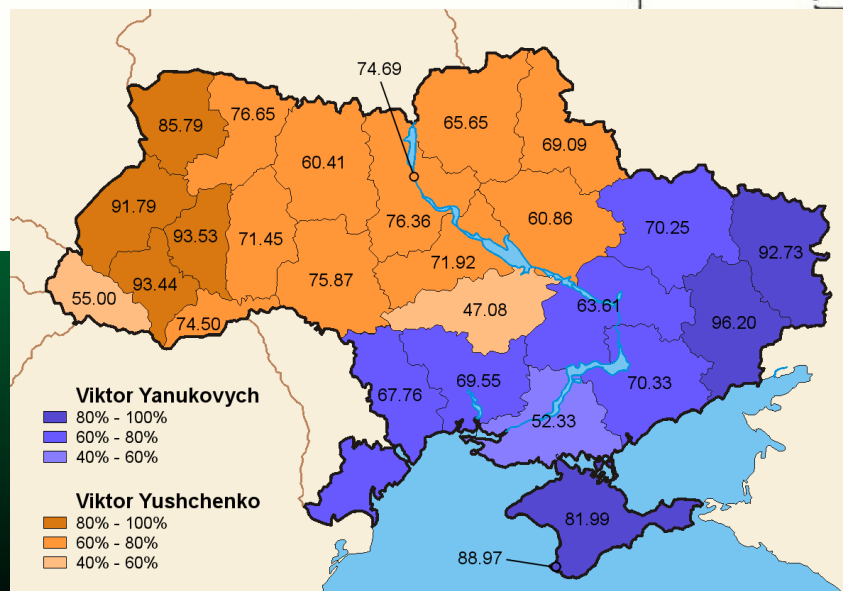
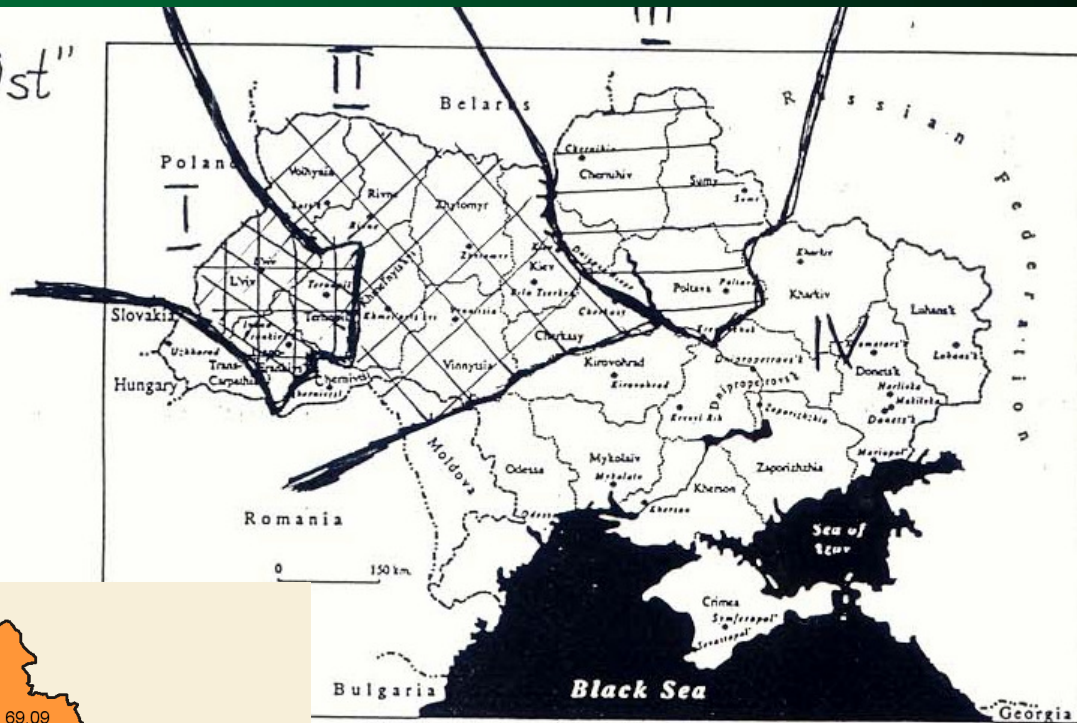
Polish "Drang nach Ost"

I - 1340 - 1939

II - 1569 - 1917

III - 1569 - 1668

IV - zero

Ukraine: Oblasts and Cities with Population over 200,000
 homiak, "Political Communities and Gendered Ideologies in Contemporary Ukraine," The Ukrainian
 versity, 26 April 1994.

World Value Survey: History Matters

ярослав грицак

This version of the World Value Survey scatter plot is presented as a poster. It features the same data as the first figure but includes a photograph of a baby sitting on a wooden floor in the foreground, looking towards the chart. The text "Життя, смерть та інші неприємності" (Life, death and other unpleasant things) is written in large letters above the baby. The poster also includes the author's name "ярослав грицак" and a signature.

Духовні цінності

Любомир Гузар 22 серпня 2012, 15:38

f Нравится 6

Invalid

🐦 Tweet 0

👍 +1 0

Реклама

Київ 📍

Курс валют

+4 °C

USD 799.30 EUR +1034.69

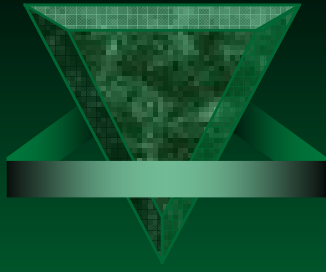
автор

Любомир Гузар

Кардинал. Член Ініціативної групи "Першого грудня"

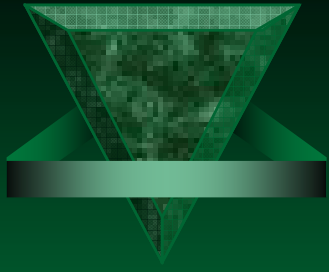
Про свободу «Зеркало недели. Украина» №6, 15 лютого 2013

Духовні цінності «Зеркало недели. Украина»

Любомир Гузар "Духовні цінності"

- ✓ 1) Якщо щиро бажаємо докорінно змінити напрям розвитку нашого суспільства, мусимо змінити систему цінностей.
- ✓ 2) Визначення таких цінностей — це не пошуки в темряві, це радше ствердження досвіду суспільств і народів, які на таких цінностях успішно будували своє суспільне життяю.

Незважаючи не те, що

- ✦ ... історики почали пізно говорити про час, це є той випадок, коли краще пізно, аніж ніколи
- ✦ ...вживання довготривалої перспективи (*longue durée*) стає немодним, але часом, щоб мати рацію на майбутнє, треба мати мужність бути немодним тепер